

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS

VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2016 metų veiklos tekstinė ATASKAITA

www.svencioniuvb.lt

E-paštas: viesoji.biblioteka@svencionys.lt
metodinis@svencioniuvb.lt

2017
Švenčionys

TURINYS

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	4
II. FONDO FORMAVIMAS	6
III VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	9
IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	20
V. METODINĖ VEIKLA	26
VI. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS	30
VII. PERSONALAS	30
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	31
IX. FINANSAVIMAS	32
X. IŠVADOS	32

Tekste naudojamų sutrumpinimų reikšmės:

SVB - savivaldybės Viešoji biblioteka (rajono bibliotekų tinklas),

VB – Viešoji biblioteka,

MF – miestų filialai,

KF – kaimų filialai,

UDK – Universalioji dešimtainė klasifikacija,

NBDB – Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas,

LIBIS – (Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema).

LBD – (Lietuvos bibliotekininkų draugija)

Švenčionių rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos ir jos filialų 2016m. veiklos ATASKAITA

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono savivaldybės
Viešosios bibliotekos direktorės
2017m. vasario 22d. įsakymu Nr. B5-9

Pagrindiniai savivaldybės Viešosios bibliotekos ir filialų tikslai ir uždaviniai ataskaitiniais metais:

1. Sukurti naujovišką ir modernią aplinką bibliotekose užtikrinant vartotojams atvirą prieigą prie informacijos išteklių, pagerinti bibliotekų paslaugų prieinamumą atsižvelgiant į visuomenės poreikių pokyčius ir mokymosi visą gyvenimą tęstinumą.
2. Sudaryti bibliotekose palankias sąlygas vartotojams naudotis rašytinio kultūros paveldo ištekliais, interaktyviomis bibliotekų paslaugomis, elektroniniais dokumentais, naujų informacinių technologijų prieiga.
3. Paminėti 2016 metais svarbiausias visuomeninio gyvenimo datas, sukaktis panaudojant bibliotekų veiklos formas, informacijos ir žmogiškuosius išteklius:
 - Bibliotekų metai;
 - Vietos bendruomenių metai;
 - Saulės mūšio metai (780m.);
 - kompozitoriaus Juliaus Juzeliūno metai;
 - Prezidento Kazio Griniaus metai;
 - pasirengimo Lietuvos šimtmečiui metai.

Ataskaitiniais 2016 metais rajono bibliotekos pagrindinį dėmesį skyrė teikiamų paslaugų kokybei, prieigai prie interneto, kitų informacijos šaltinių, elektroninių dokumentų ir interaktyvių paslaugų naudojimui. Bibliotekose vyko skaitymo skatinimo renginiai ir akcijos, susitikimai su žurnalistais, knygų autoriais ir leidėjais, organizuotos paskaitos ir interneto transliacijos, kiti renginiai, kompiuterinio raštingumo, elektroninių paslaugų mokymai rajono gyventojams.

Praėję ataskaitiniai metai buvo labai svarbūs visos šalies ir rajono bibliotekininkų bendruomenei- Lietuvos respublikos Seimas paskelbė 2016-uosius Bibliotekų metais, šių metų šūkis „Stiprios bibliotekos – stipri visuomenė“.

Lietuvos respublikos Vyriausybė patvirtino nutarimą „Dėl Bibliotekų metų minėjimo 2016 metais priemonių plano patvirtinimo“. Numatytų priemonių paskirtis- padidinti bibliotekų

įvaizdžio patrauklumą visuomenei ir socialiniams partneriams, išryškinti bibliotekų tinklo privalumus, atskleisti bibliotekų paslaugų plėtros ir naudos visuomenei galimybes.

Bibliotekų metais ženkiausi pokyčiai vyko Švenčionių rajono savivaldybės Viešojoje bibliotekoje- atvėrus duris po dvejis metus vykusią renovacijos darbų biblioteka turėjo galimybę organizuoti daug įdomių renginių, sulaukė gausaus būrio knygos ir skaitymo mylėtojų ir lankytojų.

Svarbūs pokyčiai 2016-aisiais metais vyko dalyvaujant Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos projekte „Bibliotekos pažangai2“, ataskaitiniais metais buvo sėkmingai įgyvendintas projektas „Informacinių technologijų centro „Faiiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose“. Vaikų literatūros skyriuje veikia Informacinių technologijų centro „Faiiukas“ mokymų klasė-laboratorija, Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekose - nuotolinio mokymo klasės. Šiose bibliotekose sukurta nauja paslauga- vaikų užimtumas techniniuose būreliuose įsisavinta „Solidworks“ programa ir „3D projektavimas“ praktiniai įgūdžiai naudojant trimatį spausdintuvą.

II. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius

Švenčionių rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle veikia 20 bibliotekų- Švenčionių rajono savivaldybės Viešoji biblioteka, 2 miestų bibliotekos-filialai (Švenčionėlių ir Pabradės mieste), 17 filialų kaime. Sujungtų kaimo filialų su mokyklų bibliotekomis rajone nėra.

2. Tinklo pokyčiai

Švenčionių rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos tinklas optimizuotas nuo 2013m. Ataskaitiniais metais pokyčių nebuvo.

3. Nestacionarinis aptarnavimas

Atsižvelgiant į bibliotekų vartotojų poreikius ir neturint galimybių pasiekti bibliotekas dėl neįgalumo, amžiaus ir kitų priežasčių, organizuojamas nestacionarinis gyventojų aptarnavimas pristatant knygas, periodinius leidinius į namus. Bibliobuso savivaldybės Viešoji biblioteka neturi, bibliotekinių punktų nestacionariniam aptarnavimui nėra. Pagal savivaldybės Viešojoje bibliotekoje nustatytą tvarką vieną kartą per mėnesį bibliotekininkai gali išvykti pas vartotojus į namus pristatyti knygas, žurnalus pagal skaitymo poreikį.

(Lentelė 1) Knygnešystė

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
SVB	80	92	233	234	4619	5133
VB	1	8	10	8	210	206
MF	4	4	7	7	234	234
KF	75	80	216	219	4175	4693

4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

Ataskaitiniais metais bibliotekose vyko renginiai, akcijos skirti neįgaliesiems siekiant mažinti socialinę atskirtį, skatinti neįgaliųjų integraciją į visuomenę, sudaryti sąlygas naudotis visomis bibliotekų paslaugomis.

Pabradės mieste yra Socialinės globos namai, todėl šio miesto biblioteka turėjo galimybę teikti paslaugas neįgaliesiems žmonėms, jie buvo pakviesti į pažintines informacinių technologijų popietes: „Laisvalaikis bibliotekoje“, „Sužinok, išmok, naudok!“, „Internetas tavo poreikiams: bendrauk, pramogauk, mokykis“, „Susipažinkime su informacinėmis technologijomis iš arčiau“, „Kam reikalingas kompiuteris ir internetas?“.

Visose bibliotekose neįgalieji ir senyvo amžiaus žmonės turėjo galimybę naudotis visomis bibliotekų paslaugomis-dalyvauti praktiniuose užsiėmimuose įsisavinant informacines technologijas, susipažinti su fotomenininkų, tautodailininkų parodomis, aplankyti renginius, susipažinti su interneto transliacijų medžiaga ir naujovėmis. Aptarnaujant šią tikslinę vartotojų grupę daugeliui buvo taikoma nestacionarinis aptarnavimas, savivaldybės Viešoji biblioteka pagerino bibliotekos prieinamumą- po renovacijos darbų veikia keltuvas pasiekti II aukšte esančią biblioteką neįgaliesiems ir judėjimo problemų turintiems žmonėms.

Kompiuterizuota darbo vieta regos sutrikimus turintys neįgalieji gali naudotis savivaldybės Viešojoje bibliotekoje.

Taikant nestacionarinį aptarnavimą bibliotekose per metus talkino 80 knygnešių-bibliotekininkų pagalbininkai, aptarnauta 233 vartotojai atvykstant pas senyvo amžiaus ir neįgalius žmones į namus, jiems išduota 4619 fiz. vnt. spaudinių.

5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės Viešojoje bibliotekoje

Ataskaitiniais metais Švenčionių rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos struktūra nesikeitė -yra 3 pagrindiniai skyriai:

- Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinis-informacinis skyrius,
- Vaikų literatūros skyrius,
- Spaudinių komplektavimo ir tvarkymo skyrius.

II. FONDO FORMAVIMAS

1. Fondo būklė

Bibliotekos fonde yra dokumentų (fiz. vnt. ir pavadinimai):

Iš viso yra : 199989 fiz. vnt. ir 50772 pavadinimai

Viešojoje bibliotekoje : 46871 fiz. vnt. ir 39223 pavadinimai

Miesto filialuose : 63398 fiz. vnt. ir 41379 pavadinimai

Kaimo filialuose: 89720 fiz.vnt. ir 37958 pavadinimai.

Grožinės literatūros bibliotekos fonde (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 123389 fiz. vnt. ir 62 % proc.

Viešojoje bibliotekoje: 23860 fiz. vnt., 51 %.

Miesto filialuose: 40626 fiz .vnt., 64 %.

Kaimo filialuose: 58903 fiz. vnt., 66 %.

Šakinės literatūros bibliotekos fonde: (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 52467 fiz. vnt. ir 26 % .

Viešojoje bibliotekoje: 15500 fiz. vnt., 33 %.

Miesto filialuose: 18122 fiz. vnt., 29 %.

Kaimo filialuose: 18950 fiz. vnt., 21 %.

Periodinių leidinių bibliotekos fonde

Iš viso: 24133 fiz. vnt., 12 % fondo.

Viešojoje bibliotekoje: 7511 fiz. vnt., 16 % fondo.

Miesto filialuose: 4650 fiz. vnt., 7 % fondo.

Kaimo filialuose: 11972 fiz. vnt., 13 % fondo.

(Lentelė 2) **Fondo būklė, grožinė ir šakinė literatūra bei periodiniai leidiniai**

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt	%	Fiz.vnt	%
SVB	199989	50772	123389	62 %	52467	26 %	24133	12 %
VB	46871	39223	23860	51 %	15500	33%	7511	16 %
MF	63398	41379	40626	64 %	18122	29 %	4650	7 %
KF	89720	37958	58903	66 %	18950	21%	11972	13 %

2. Aprūpinimas dokumentais

Vienam gyventojui tenka dokumentų: 8,0 fiz. vnt., (iš jų: mieste-7,0 fiz. vnt., kaime-9 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų: 0,38 fiz. vnt., (iš jų: mieste-0,30 fiz. vnt., kaime-0,50 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų: 0,0011 fiz. vnt., (mieste-0,015 fiz. vnt., kaime 0,005 fiz. vnt.)

Vienam vartotojui tenka elektroninių dokumentų: 0,001 fiz. vnt., (iš jų: mieste- 0,001 fiz. vnt., kaime-0,003 fiz. vnt.)

3. Dokumentų gavimas (fiz.vnt. ir pav.)

Per metus **įsigyta iš viso dokumentų:**

SVB - 9520 fiz. vnt., 1975 pav.

VB – 2135 fiz. vnt., 986 pav.

MF – 2543 fiz. vnt., 900 pav.

KF – 4842 fiz. vnt., 953 pav.

Per metus **įsigyta grožinės literatūros:**

SVB - 3677 fiz. vnt., 1451 pav.

VB – 766 fiz. vnt., 722 pav.

MF – 1112 fiz. vnt., 703 pav.

KF – 1799 fiz. vnt., 810 pav.

Per metus **įsigyta šakinės literatūros:**

SVB - 792 fiz. vnt., 453 pav.

VB – 279 fiz. vnt., 247 pav.

MF – 272 fiz. vnt., 181 pav.

KF – 241 fiz. vnt., 133 pav.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo miesto filialas** – 1559 fiz. vnt. ir 986 pavadinimai.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo kaimo filialas** – 285 fiz. vnt. ir 56 pavadinimų.

(Lentelė 3) **Gauta dokumentų**

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.
SVB	9520	1975	3677	1451	792	453
VB	2135	986	766	722	279	247
MF	2543	900	1112	703	272	181
KF	4842	953	1799	810	241	133

4. Per metus gauta periodinių leidinių (fiz. vnt. ir pav.)

SVB - 5051 fiz. vnt., 71 pav.

VB – 1090 fiz. vnt., 12 pav.

MF – 1159 fiz. vnt., 9 pav.

KF – 2802 fiz. vnt., 30 pav.

Per metus vidutiniškai viename miesto filiale – 620 fiz.vnt., ir 58 pav.

Per metus vidutiniškai viename kaimo filiale – 157 fiz.vnt. ir 65 pav.

5. Naujai gautų dokumentų proc.fonde

SVB – 4,7 %,

VB – 4,5 %,

MF – 4,0 %,

KF – 5,3 %.

6. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

Iš viso – 1,12 Eur

Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos skirtų lėšų – 0,77 Eur

Savivaldybių skirtų lėšų – 0,35 Eur

Kiti šaltiniai-negauta

(Lentelė 4) Lėšos dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (Eur)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (Eur)
LR Kultūros ministerijos	19584,00	0,77
Savivaldybės	8813,00	0,35
Kiti šaltiniai	-	-
Iš viso	28397,00	1,12

Dokumentų nurašymas (fiz. vnt. ir pav.)

SVB – 11660 fiz. vnt., ir 1356 pav.

VB – 2346 fiz. vnt., ir 1077 pav.

MF – 3611 fiz. vnt., ir 1106 pav.

KF – 5703 fiz. vnt., ir 918 pav.

Nurašymo priežastys (fiz. vnt.)

Susidėvėję, sugadinti - 8528 fiz. vnt.

Praradę aktualumą dokumentai - 3092 fiz. vnt.

Vartotojų prarasti dokumentai – 3 fiz. vnt.

Perduota kitoms bibliotekoms (į mainų fondą iš filialų) – 37

Kitos priežastys – nėra.

7. Fondo naudojimas

Fondo apyvartos rodiklis

SVB – 1,0; VB – 0,9; MF – 1,5; KF – 0,8.

Fondo panaudojimo koeficientas

Grožinės literatūros: SVB- 0,70; VB-0,97; MF-0,78; KF-0,51.

Šakinės literatūros: SVB - 0,29; VB-0,31; MF-0,32; KF -0,25.

Periodinių leidinių: SVB – 4,19; VB- 2,25; MF – 10,80; KF – 2,84.

8. Saugyklos fondas

Fondo dydis - 7384 (fiz. vnt.)

Gauta per metus (fiz. vnt.) - nėra

Išduota per metus (fiz. vnt.) – neišduota

Fondo apyvarta – 0,00.

9. SVB mainų fondas (fiz.vnt.)

Nurašyta per metus – 3349 fiz.vnt.

Mainų fondo savivaldybės Viešoji biblioteka neturi

10. SVB atsarginis fondas (fiz.vnt.)

Atsarginio fondo savivaldybės Viešoji biblioteka neturi.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1.Vartotojų telkimas

Lietuvos Statistikos departamento 2016m. gegužės 30d. duomenimis Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų skaičius - 25180. 61% gyventojų yra miestuose gyvenantys žmonės.

Gyventojų sutelkimo procentas (pagal seniūnijų pateiktus duomenis):

SVB- 30,0 % (2015m. -31,4%); VB- 23,2 % (2015m.- 22,4%); MF— 24,0 % (2015m.- 29,5,0%); KF- 37,1% (2015m. 40,5%).

Didžiausias gyventojų sutelkimo procentas kaimo filialuose- Bačkininkų (72%), Reškutėnų (55%), Stanislavavo (54%), Prienai (48%), Labanoras (46%). Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Miežionėlių (15%),

Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai (pagal Lietuvos Statistikos departamento 2016m. gegužės 30d. seniūnijų pateiktus duomenis – savivaldybėje – 1259 gyventojai, mieste – 5158 gyventojai, kaime -570 gyventojai.

2.Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius:

SVB – 6893; VB – 1436; MF – 2595; KF -2862.

Vartotojų grupės bibliotekose: vaikai iki 14m. amžiaus - 27,3 %, bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai – 13,0 %, dirbantieji - 27,6 %, pensininkai - 14,0 %, bedarbiai arba laikinai nedirbantys - 9,3 %, neįgalieji – 4,3 %, studentai – 4,3 %.

3. Apsilankymų skaičius:

SVB – 117037, VB – 38101; MF – 40029; KF – 38907.

2016m. bibliotekose išaugo apsilankymų rodikliai. Savivaldybės Viešoji biblioteka turėjo galimybę pritraukti daugiau lankytojų į renginius, parodas, įdomius susitikimus naujose po renovacijos darbų patalpose. Pažymint Bibliotekų metus daugelyje bibliotekų vyko akcijos, skaitymo skatinimo renginiai, bendruomenių šventės todėl buvo pritraukta daugiau lankytojų.

4. Lankomumas:

SVB – 16,9 (2015m.-13,7); VB – 26,5 (2015m.-26,2); MF - 15,4 (2015m-11,4); KF- 13,6 (2015m.-11,1) apsilanko vidutiniškai kartų per metus.

Daugiau kaip 26 kartus per metus vidutiniškai vartotojas apsilankė savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, vidutiniškai 15 kartų-miestų bibliotekose.

Kaimo filiale vidutiniškai vartotojas apsilanko 13 kartų per metus, didžiausi lankomumo rodikliai Reškutėnų, Stanislavavo fil. (20), Strūnaičio (15), Svirkos (14).

5. Išduotis

Išduota dokumentų į namus (fiz. vnt.):

SVB – 152984 fiz. vnt.; VB – 39403 fiz. vnt.; MF – 57952 fiz. vnt.; KF – 55629 fiz. vnt.

Išduota dokumentų vietoje (fiz. vnt.):

SVB – 49013 fiz. vnt.; VB – 5682 fiz. vnt.; MF – 29958 fiz. vnt.; KF – 13373 fiz. vnt.

Išduota grožinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 85459 fiz. vnt. (42%); VB – 23229 fiz. vnt. (52 %);

MF – 31946 fiz. vnt. (36 %); KF – 30284 fiz. vnt. (44 %).

Išduota šakinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 15314 fiz. vnt. (8 %); VB - 4915 (11%); MF – 5758 (7 %); KF – 4641 (7 %).

Išduota periodinių leidinių (fiz. vnt. ir proc.) :

SVB- 101224 (50 %); VB – 16941 (37 %); MF - 50206 (57%); KF – 34077 (49 %).

(Lentelė 5) Dokumentų išduotis

	Iš viso		Išduotis į namus		Išduotis vietoje	
	fiz.vnt. 2016	fiz.vnt. 2015	fiz.vnt.	%	fiz.vnt.	%
SVB	201997	205460	152984	75,7 %	49013	24,3 %
VB	45085	42770	39403	87,3 %	5682	12,7 %
MF	87910	93966	57952	66,0 %	29958	34,0 %
KF	69002	68724	55629	81,0 %	13373	19,0 %

(Lentelė 6) Grožinės ir šakinės literatūros leidinių išduotis (be periodinių leidinių)

	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt.	%
SVB	85459	42 %	15314	8 %
VB	23229	52 %	4915	11 %
MF	31946	36 %	5758	7 %
KF	30284	44 %	4641	7 %

(Lentelė 7) Periodinių leidinių išduotis)

	Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	%
SVB	101224	50 %
VB	16941	37 %
MF	50206	57 %
KF	34077	49 %

6. Skaitomumo rodiklis:

SVB – 29 dokumentai per metus, VB – 31, MF – 34, KF – 24 dokumentai per metus.

Didžiausi skaitomumo rodikliai kaimo filialuose – Stanislavavo (62), Kaltanėnų (33), Strūnaičio (30), Prienai (28), Bačkininkų (26), Svirkių (24).

7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

Savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle ataskaitiniais metais vartotojams skirtų darbo vietų skaityklose ir prie kompiuterių bendras skaičius buvo - 259, (2015m.- 259). Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje po renovacijos darbo vietų vartotojams papildomai nesukurta, pritaikytos atskiros erdvės interneto prieigai.

Interneto prieigą turi visos miestų ir kaimų rajono bibliotekos. Vartotojams dirbti prie kompiuterių yra įrengtos 76 darbo vietos (2015m.- 76). Kompiuterizuotos darbo vietos Vaikų literatūros skyriuje ir miestų bibliotekose buvo naudojamos sukurtoms naujoms bibliotekose paslaugoms teikti-vaikų užimtumas techniniuose būreliuose (pagal vykdytą „Bibliotekos pažangai2“ projektą „Informacinių technologijų centro „Faiiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose“). Panaudojant kompiuterizuotas darbo vietas bibliotekose vyko vartotojų mokymai, konsultacijos naudotis informacijos paieška, el.paslaugų pristatymai ir pan.

(Lentelė 8) Vartotojams skirtos darbo vietos

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų sk. darbuotojams
	Iš viso	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	259	76	76	76	40
VB	61	26	26	26	17
MF	61	12	12	12	6
KF	137	38	38	38	17

Vartotojų orientavimas ir apmokymas
(Lentelė 9) **Vartotojų apmokymai**

	Ekskursijos (naudojimosi fondu, paslaugomis, įranga, informaciniais ištekliais apmokymai)		Elektroninėms paslaugoms skirti apmokymai		Kompiuterinio raštingumo apmokymai	Dalyvių skaičius
	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Val.	
SVB	57	617	240	446	219	375
VB	12	183	53	183	62	62
MF	26	287	97	127	78	73
KF	19	147	90	136	79	240

Nuo 2013m. savivaldybės Viešojoje bibliotekoje įgyvendinus projektą „El. paslaugos- saugu, patogų, patikimą“ gyventojai individualiai ir grupėmis gali dalyvauti mokymuose kompiuterinio raštingumo žinioms ir įgūdžiams įsisavinti.

Visose bibliotekose yra galimybė vartotojams pristatyti elektronines paslaugas, kompiuterinio raštingumo pradinius įgūdžius. Organizuojamos informacijos pamokos, atvirų durų ir informacijos dienos, jų metu pristatomos bibliotekos paslaugos, spaudinių paieška elektroniniame LIBIS kataloge. Vartotojams pristatyta kaip savarankiškai pratęsti išduotą leidinį arba jį rezervuoti, pateikti užklausą elektroninėmis priemonėmis.

Daugelis bibliotekų vartotojų mokymams, konsultavimui pasirinko aktualiausias temas: „Kaip naudotis elektronine knygų skaitykle?“, „Aš ir internetas“, „Kaip naudotis elektroniniu paštu“, „Informacijos paieška internete“ ir kt. Atsižvelgiant į vartotojų užklausas ir dažniausiai užduodamus klausimus daugelis jų buvo mokomi aktualiomis temomis: „Registravimas pas gydytoją“, „Informacijos paieška svetainėje [www. sergu.lt](http://www.sergu.lt)“, „Bendravimas socialiniuose tinkluose“, „Kompiuterinio raštingumo ABC“ ir kt.

Ataskaitiniais metais atnaujinus savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainę www.svencioniuvb.lt vartotojams pristatyta informacijos paieška, paslaugos, renginių kalendorius svetainėje. Kraštotyros portalas „Vilnijos vartai“ savivaldybės Viešojoje bibliotekoje pristatytas vyresniųjų klasių moksleiviams.

8.Prieiga ir sąlygos

Įprastinės **savaitės darbo valandų** skaičius, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės Viešoji biblioteka- 48 val.per savaitę, MF- 48 val., KF- 40 val. per savaitę.

Darbo dienų skaičius metuose, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės Viešoji biblioteka 284 diena per metus, MF-284 diena., KF- vidutiniškai 240 dienų.

8. TBA

Išsiųsta užsakymų - 55 (2015 m. - 55).

Gauta dokumentų - 55 (2015 m. - 55), iš jų originalų – 55.

Gauta užsakymų – nebuvo.

Išsiųsta dokumentų – nebuvo.

Gauti visi užsakyti leidiniai iš Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo ir Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekų.

Vartotojų, pasinaudojusių TBA paslauga skaičius:

SVB– 10; VB – 10; MF – 0; KF -0.

2016 metais TBA paslauga naudojosi 10 vartotojų - aukšųjų mokyklų –universitetų, kolegijų dieninių, neakivaizdinių (ištęstinių) studijų studentai. Ši paslauga teikiama savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, kaimo filialai jei yra poreikis, turi galimybę užsakyti leidinius per savivaldybės Viešąją biblioteką.

9. Renginiai

(Lentelė 10) Renginiai

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	1171	99	423	649	9882 //
VB	191	9	92	90	2580 //
MF	300	21	125	154	2194 //
KF	680	69	206	405	5108 //

Svarbiais bibliotekoms 2016 metais, pažymint Bibliotekų metus buvo ieškoma naujų idėjų skaitymo skatinimo akcijoms, renginiams ir užimtumui organizuoti. Bibliotekose ataskaitiniais metais lankytojams buvo organizuota **1171 renginių** (2015m.- 1081), kuriuose apsilankė **9882 lankytojai** (2015m.-8319), tai sudaro 8,5 % nuo bendro lankytojų rodiklio. Dažniausia lankytojai dalyvavo knygų aptarimuose, garsiniuose skaitymuose, interneto transliacijose, susitikimuose su visuomenėje žinomais politikais, žurnalistais, knygų autoriais ir leidėjais. Bibliotekose parengta įvairių parodų- tautodailininkų ir fotografijos meistrų darbai, dailės ir rankdarbių darbai, įvairių sričių literatūros ir kitos temos. Parodos bibliotekose (vaizdiniai renginiai) yra 55 % nuo bendro renginių skaičiaus.

Bibliotekų renginių reklama skelbiama savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainėje www.svencioniuvb.lt , paskyroje facebook, rajono laikraščiuose, siunčiama per komunikacijos

priemonės. Reklaminiai skelbimai platinami bibliotekos partneriams, savivaldybėje, seniūnijose, ugdymo įstaigose. Rajono laikraščių korespondentai ir bibliotekų specialistai parengė publikacijas apie vykusius renginius, renginių aprašymai patalpinti savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainėje www.svencioniuvb.lt dalis „Naujienos“ ir facebook paskyroje. Taip pat renginiai buvo aprašyti korespondentų ir bibliotekininkų rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“ ir „Švenčionių kraštas“.

2016m. bibliotekose organizuojant renginius pažymėtos svarbios datos - Bibliotekų metai, Vietos bendruomenių metai, Saulės mūšio metai (780m.), kompozitoriaus Juliaus Juzeliūno metai, Prezidento Kazio Griniaus metai, pasirengimo Lietuvos šimtmečiui metai ir kt.

Tradicinė **akcija „Knygų Kalėdos“** (inicijavo Lietuvos Respublikos prezidentė D.Grybauskaitė) kasmet kviečia paremti bibliotekas naujomis knygomis, skatinti skaitymą visuomenėje. Šios akcijos įsimintiniausias renginys organizuotas Viešojoje bibliotekoje gruodžio 14d. – „Knygų Kalėdų“ knygų mugė, skirta Bibliotekų metams. Dalyvavo 16 leidyklų-„Baltos lankos“, „Gimtasis žodis“, „Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla“, „Raidynėlis“, „Rotas“, „Žara“, „Žuvėdra“ ir kt. Mugės metu organizuotas renginys- poezijos skaitymų valanda, dalyvavo jaunosios kartos poetai M. Balakauskas, E. Noreika, Švenčionių krašto jaunieji literatai ir meno kūrėjai, Švenčionių Mindaugo gimnazijos „Dainos studijos“ ir Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos atlikėjai. Renginys organizuotas Viešajai bibliotekai bendradarbiaujant su asociacija „Slinktys“.

Pažymint **Bibliotekų metus** bibliotekose vyko renginiai ir skaitymo skatinimo akcijos, susitikimai su žinomais visuomenėje žmonėmis, veikė įdomios parodos. Bendradarbiaujant su Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokykla Bibliotekų metams buvo skelbtas knygos žymeklių konkursas „Žymeklių mozaika“. Bibliotekų metais pažymint Spaudos, kalbos ir knygos dieną gegužės 7d. visoje šalyje vyko skaitymo skatinimo akcija „Lietuva skaito“, Viešoji biblioteka organizavo renginį netradicinėje erdvėje - miesto parke pristatyta skaitymo erdvė „Parko biblioteka“ suaugusiems ir vaikams. Veikė literatūrinės - kūrybinės dirbtuvės su vaikų rašytoju ir dailininku Pauliumi Juodišiumi, Vilniaus apskrities viešosios bibliotekos „Literatūrinė vaistinė“, Renginio metu užfiksuotas knygos žymeklio konkurso „Žymeklių mozaika“ ilgiausias knygos žymeklis-rekordas. Skambėjo jaunųjų rajono kūrėjų dainuojamosios poezija-skaitymai, skaitymo erdvėse skirtingo amžiaus žmonės, jaunimas, meno mylėtojai skaitė mėgstamų rašytojų poezijos ir prozos kūrinių ištraukas. Mažiesiems skaitytojams pristatyta K.Kubilinsko eiliuota pasaka „Berniukas – žirniukas, mergelė – pupelė“ (inscenizacija, atliko Švenčionių pradinės mokyklos moksleiviai). Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos mokiniai ir mokytojai pristatė koncertą.

Pritraukiant vaikus ir jaunimą skaityti vasaros metu, Bibliotekų metais buvo inicijuota skaitymo skatinimo akcija „**Vasara su knyga**“. Savivaldybės Viešoji biblioteka netradicinėje

erdvėje – miesto centre parke, organizavo poezijos ir prozos skaitymų valandas- „Vasaros fontano lyrika“, skirti jaunimui ir vyresnio amžiaus žmonėms mėgstantiems skaitymą. Vaikų ir jaunimo skaitymuose „Vasara su knyga“ dalyvavo visos rajono bibliotekos- Vaikų literatūros skyrius, miestų bibliotekos (2 filialai), kaimų bibliotekos (17 filialų). Paminėtini renginiai: garsiniai skaitymai netradicinėse erdvėse (bibliotekų skveruose, parkuose, gamtoje), kūrybiniai užsiėmimai, knygų aptarimai ir kt.

Viešojoje bibliotekoje paminėtini susitikimai - su „Misija Sibiras“ dalyviu Aivaru Treikausku, susitikimas su poete, LR seimo nare D.Teišerskyte, susitikimas su politologu, protokolo ir etiketo specialistu LR seimo nariu A.Lydeka, susitikimas su teatrologe, prodiusere , rašytoja R.Vanagaite, tema „Gyventi nebijant“, susitikimas su TV laidų vedėju, žurnalistu, rašytoju A.Tapinu, susitikimas su žurnaliste, rašytoja A.Urbonaite.

Paminėtini knygų pristatymai kurie bibliotekose yra mėgstami skaitytojų - E.Zakaraites knygos „Kaip tapti dama pristatymas, dalyvaujant autorei Viešojoje bibliotekoje, R.Sakalauskaitės knygos „Gyvenimas, koks jis buvo. Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko biografija“ dalyvaujant autorei Viešojoje bibliotekoje, V.Lapėnienės knygos „Mažoji Reškutėnų kronika“ IVd. pristatymas (Reškutėnų fil.) ir kitose bibliotekose.

Renginių ciklas „**Mes su Vilnija suaugę**“ kasmet pristato literatūrinius renginius bibliotekose—ataskaitiniais metais Viešojoje bibliotekoje vyko literatūrinis festivalis „Jaunųjų kūrėjų skaitymai“ (dalyviai-Švenčionių krašto jaunieji literatai, asociacijos „Slinktys“ atstovai).

Fotografijos ir tautodailininkų darbų parodos buvo eksponuojamos daugelyje bibliotekų: J.Vainausko (fotografija, Viešoji biblioteka), V.Šarėjaus (fotografija, Viešoji biblioteka), E.Gvozdo (fotografija, Viešoji biblioteka, Miežionėlių, Bačkininkų filialuose), I.Tumalovičiūtės (fotografija, Viešoji biblioteka, Švenčionėliai), D.Jakubausko (fotografija, Viešoji biblioteka, Pašaminė, Adutiškio filialuose), S.Jusitės (fotografija, Viešoji biblioteka, Pašaminės filiale), I.Meištaitės (tapyba, akvarelė, Viešoji biblioteka, Pašaminės filiale), N.Juknienės (tapyba, akvarelė, Viešoji biblioteka, Švenčionėlių fil.). Lankytojų dėmesio sulaukė tautodailininkų parodos- N.Golovač, M.Andrejevos(rankdarbių-dekupažo), E.Strakšio (interjero darbų)- Viešojoje bibliotekoje. Stanislavavo, Pašaminės, Strūnaičio kaimo bibliotekose parengtos kaimo tautodailininkų nėrimo, floristikos darbų parodos. Sarių, Milkuškų bibliotekose veikė spalvinga bibliotekininkės D.Rimošaitytės gamintų žaislų-lėlių paroda.

Lietuvos bibliotekininkų draugija 2016 metų balandžio 25 –30 dienomis skelbė 16-ąją Nacionalinę Lietuvos bibliotekų savaitę „Stiprios bibliotekos-stipri visuomenė“. Šios akcijos metu visose bibliotekose vyko garsiniai skaitymai, bendruomenių susitikimai, kūrybiniai užsiėmimai, knygų aptarimai, pokalbiai ir kt.

Organizuotos viktorina „**Bibliomūšis**“ pagal „Bibliotekos pažangai2“ projektą (atstovavo komanda „Žeimenėlė“).

Kasmet savivaldybės Viešojoje bibliotekoje vyksta pilietinės akcijos „**Nacionalinis diktantas**“, „**Konstitucijos egzaminas**“, „**Atmintis gyva, nes liudija**“.

Tradicinė **Šiaurės šalių bibliotekų savaitė** kasmet bibliotekose pažymima įvairiomis renginių formomis. 2016m. tema – „Ateitis Šiaurės šalyse“ paminėta daugelyje bibliotekų organizuojant Šiaurės šalių rašytojų kūrybos garsinius skaitymus, pokalbius vaikams, kūrybinius užsiėmimus - Vaikų literatūros skyriuje, Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekose, Svirkų, Pašaminės, Reškutėnų, Adutiškio, Bačkininkų, Labanoro ir kt. filialuose.

Skaitymo skatinimo akcija „**Metų knygos rinkimai**“ kasmet bibliotekose suburia norinčius išrinkti geriausią knygą atskiroms skaitytojų grupėms, balsavimas internetu už pasiūlytas knygas vyko visose bibliotekose. Švenčionėlių m. bibliotekoje garsinių skaitymų metu pristatyta R.Savickytės knyga „Adelės dienoraštis“, aptarta A.Cicėnaitės knyga „Niujorko respublika“. Pabradės miesto bibliotekoje garsiniai skaitymai vyko pristatant Birutės Mar knygą „Gėlininkė“. Rebekos Una „Atjunk“ knyga aptarta su skaitytojais Reškutėnų, Svirkų kaimo, Pabradės m. bibliotekose.

Vasaros metu skatinant vaikų skaitymą vyksta tradicinė akcija „**Vasaros skaitymai-2016**“, aktyviausi čia buvo Vaikų literatūros skyriaus, Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekų jaunieji skaitytojai ir Reškutėnų, Pašaminės, Svirkų Adutiškio, Strūnaičio kaimų vaikai.

Vasario mėnesį bibliotekose vyko „**Saugesnio interneto savaitė**“, jos metu bibliotekose moksleiviams organizuotos ekskursijos, informacijos pamokos ir pokalbiai. Visose bibliotekose vyko Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos tiesioginė transliacija tėvams ir mokytojams „Aš už geresnį internetą“.

Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos **interneto transliacijos** bibliotekose lankytojams suteikė daug išsamios informacijos temomis: „Parama asbesto stogams keisti“, „Sveikas gyvenimo būdas- mada ar būtinybė“, „2016 m. žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas“, „Laiškų ir siuntų siuntimas: naujovės ir praktiniai patarimai gyventojams“, „Propagandos pažinimas, informacinio raštingumo svarba“, „Tiesioginių išmokų mokėjimo tvarka ir aktualijos“, „Dažniausiai Lietuvoje girdimi mitai apie Europos sąjungą ir NATO“, „Euro-mitai“, „Norėtum kurti ir plėsti verslą kaime?“, „Tautiškumo ir pilietiškumo santykis Lietuvoje“.

Tarptautinė vaikų knygos diena kasmet suburia jaunuosius knygos mylėtojus prisiminti mėgstamiausius knygų vaikams kūrėjus- garsiniai skaitymai „Anderseno pasakos“ (Pabradės m. fil.), „Senom pasakom grįžę į praeitį“ (Vaikų literatūros sk.), „Skaitome pasaką“ (Bačkininkų k. fil.), „Sveiki atvykę į H.K.Anderseno pasakų karalystę“ (Reškutėnų k.fil.), popietės

„Knygų, žaislų ir šypsenu karalystė“ (Sarių k.fil.), „Mus jungia knyga“ (Svirkų k.fil.), „Tegul kalba pasakos“ (Stanislavavo k.fil.), „Mano draugas- knygos herojus“ (Strūnaičio k.fil.) ir kt. Labai populiariu bibliotekose organizuoti knygos dirbtuvėles- jos veikė akcijos „Lietuva skaito“ renginyje „Parko biblioteka“ (Viešoji biblioteka, dalyvaujant rašytojui Pauliui Juodišiui), Svirkų, Bačkininkų, Adutiškio, Milkuškų kaimo, Švenčionėlių, Pabradės miestų filialuose, čia vaikai piešė mėgstamiausius knygų herojus ir eksponavo piešinius parodose.

Pritraukiant bendruomenes į bibliotekų veiklas ir pažymint 2016m. **Vietos bendruomenių metus** Viešojoje bibliotekoje miesto bendruomenei pristatyta etnologo J.Vaiškūno paskaita „Ką slepia Užgavėnių kaukės?“. Strūnaičio bibliotekoje vyko vakaronė “Pabūkime kartu“, Adutiškio- UAB “Vaikis“ paskaita “Penki per dieną”, psichologės paskaita Milkuškų bibliotekoje, Stanislavavo rudens šventė-vakaronė “Sukasi metų ratelis”. Pažintinis žygis bendruomenei “Senųjų baltų keliais” ir filmo „Saulės mūšis“ peržiūra pažymint Baltų vienybės dieną ir Saulės mūšio sukaktį vyko Reškutėnų bibliotekoje. Švenčionėlių miesto bendruomenė dalyvavo susibūrimo „Prie Advento židinio“ Švenčionėlių bibliotekoje. Išvyka “Žuvę už Tėvynę”, pažymint birželio 14-ą dieną, okupacijos ir genocido dieną ir popietė „Kalėdų senelio sutiktuvės“ bendruomenei organizuota kartu su Labanoro biblioteka. Vidutinės bibliotekoje kaimo bendruomenei pristatytas CD „Švintų rytų rytelį“ (dainininkės kraštietės A.Karmonienės dainos), Strūnaičio bibliotekoje- edukacinė adventinė popietė „Tais ilgais žiemos vakarais...“, Šventos bibliotekoje - popietė neįgaliesiems “Senolių išminties beieškant“ Šventos senų ir neįgalių žmonių globos namuose. Užgavėnių, Žolinių, Joninių, Atvelykio šventės, Advento susibūrimai pažymint Vietos bendruomenių metus vyko Kaltanėnų, Labanoro, Milkuškų, Svirkų bibliotekose.

10. Mokamos paslaugos

Paslaugų nomenklatūra, pokyčiai ir apimtis.

Ataskaitiniais metais bibliotekose mokamos paslaugos vartotojams buvo teikiamos vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014m. spalio mėn. 23d. sprendimu Nr.T-161 “Dėl Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012m. vasario 28d. sprendimo Nr. T-34 „Dėl rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos teikiamų atlygintinų paslaugų kainų nustatymo“ pakeitimo“.

Visose bibliotekose vartotojai turi galimybę naudotis šiomis mokamomis paslaugomis: dokumentų kopijavimas; spaudinių skolinimas iš kitų bibliotekų (TBA), dokumentų ofisinis įrišimas, perrišimas, skaitytojo pažymėjimo (bilieto) ir jo dublikato išdavimas, teksto spausdinimas kompiuteriu, dokumentų laminavimas, dokumentų skenavimas. Dažniausiai vartotojai naudojami dokumentų kopijavimo ir skaitytojo elektroninio bilieto įsigijimo paslaugomis. Mokamų

paslaugų įkainiai nesikeitė, dažniausiai vartotojai bibliotekose naudojami mokama paslauga-dokumentų kopijavimas.

Ataskaitiniais 2016 metais gauta lėšų už mokamas paslaugas savivaldybės Viešojoje bibliotekoje ir filialuose - **1109 eur** (2015m.- 896,69 eur). Taikant 2016m. LIBIS vartotojų aptarnavimo sistemę mokamą elektroninį skaitytojo pažymėjimą įsigijo Pabradės miesto, Adutiškio, Bačkininkų, Kaltanėnų, Mėžionėlių, Milkuškų, Pašaminės, Reškutėnų, Sarių, Stanislavavo, Svirkių, Šventos, Prienų, Magūnų, Strūnaičio kaimo bibliotekų vartotojai su galimybe juo naudotis visose šalies bibliotekose.

11. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

Rajono bibliotekų tinklo informacijai sukurta ir naudojama savivaldybės Viešosios bibliotekos interneto svetainė www.svencioniuvb.lt. Čia viešinamos bibliotekų paslaugos, renginių reklama, akcijos, knygų naujienos, renginių archyvas ir aprašymai. Aktuali informacija publikuojama svetainės facebook paskyroje. 2016 metais savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainė www.svencioniuvb.lt atnaujinta pagal Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektą „Vilniaus regiono bibliotekos tinkle: internetinių svetainių atnaujinimas, kūrimas ir pristatymas neįgaliesiems“. Tai sudaro galimybę visoms vartotojų grupėms surasti išsamią informaciją apie bibliotekų paslaugas, susipažinti su nauja literatūra, naudotis renginių kalendoriumi.

Per metus savivaldybės Viešosios bibliotekos interneto svetainė www.svencioniuvb.lt aplankyta 20852 kartų.

Bendrai apie bibliotekų veiklą buvo publikuota per metus 157 straipsnių, iš jų internetiniuose šaltiniuose -120, 37- vietinėje spaudoje.

Bibliotekos darbuotojai parengė 120 straipsnių savivaldybės Viešosios bibliotekos interneto svetainei www.svencioniuvb.lt, tai informaciniai pranešimai apie akcijas, interneto transliacijas, renginių reklama, vykusių renginių aprašymai, nuotraukų galerijos ir pan.

Rajono laikraščiuose „Žeimenos krantai“ ir „Švenčionių kraštas“ 2016 metais apie bibliotekų veiklą buvo publikuota 37 straipsniai, iš jų 24 parengė laikraščių korespondentai, 13 - bibliotekų specialistai.

Pažymėdami Bibliotekų metus bibliotekininkai spaudoje rašė apie renginius ir kitas veiklas: „Bibliotekoje pristatyta nauja poezijos knyga“ (S.Busilienė (Švenčionėlių fil.), „Švenčionių kraštas“), „Bibliotekos duris pravėrus“ (G.Dargytė (Pabradės fil.), „Žeimenos krantai“), „Fotografijos darbų paroda „Lietuvos senoliai“ (L.Untanienė (Viešoji biblioteka), „Žeimenos krantai“), „Garsiniai skaitymai „Kviečia V.Račicko knygelės“ (J.Bubnel (Strūnaičio fil.), „Žeimenos krantai“), „Knygų Kalėdų mugė Švenčionyse: pažintis su knygomis ir muzika“

(L.Untanienė (Viešoji biblioteka), „Žeimenos krantai“), „Baigėsi viktorina „Bibliomūšis-2016“, kurioje dalyvavo švenčioniškių komanda“ (V.Bruvinskienė (Viešoji biblioteka), „Žeimenos krantai“), „Pažintinė popietė darželinukams „Duonos kelias“ Pabradės miesto bibliotekoje“ (G.Dargytė (Pabradės fil.), „Žeimenos krantai“), „Šeimoje mūsų savasties šaknys“ (M.Nemeikienė (Sarių fil.), „Žeimenos krantai“), „3D technologijų pristatymo popietė Milkuškų kaimo bibliotekoje“ (Č.Aleksejevec (Milkuškų fil.), „Žeimenos krantai“), „Velykinė popietė Reškutėnų bibliotekoje“ (D.Lapėnaitė (Reškutėnų fil.), „Žeimenos krantai“) ir kiti.

Žiniasklaidos atstovai dalyvavo daugelyje bibliotekų renginių ir juos viešino laikraščių straipsniuose: „Drąsi moteris jau žino receptą, kaip gyventi nebijant- R.Vanagaitė“ (I.Poželienė, „Švenčionių kraštas“), „Ir knygos gydo...(A.Jakštas, „Švenčionių kraštas“), „Pasirodė vaikų teatrui“ (I.Poželienė, „Švenčionių kraštas“), „Pašaminės bibliotekoje-pažintis su S.Gimžausku“ (A.Jakštas, „Švenčionių kraštas“), „Seimo narės D.Teišerskytės viešnagė mūsų krašte“ (R.Skipskaitė, „Žeimenos krantai“) ir kiti.

Atstovaujant savivaldybės Viešąją biblioteką vietos savivaldai, visuomenei buvo viešinama sukurta nauja paslauga bibliotekose –vaikų užimtumas techniniuose būreliuose lavinant 12-16 metų amžiaus vaikų IT įgūdžius ir naudojant 3D trimatį spausdintuvą. Ši vaikų užimtumo forma, tai sukurtas projekto „Bibliotekos pažangai 2“ produktas vykdant 2015-2016 metais savivaldybės Viešojoje bibliotekoje projektą „Informacinių technologijų centro „Failiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose. 2016 metais visuomenei buvo pristatytos projekto veiklos ir rezultatai- Švenčionių ir Pabradės miestų bibliotekose, Vaikų literatūros skyriuje, savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, Milkuškų kaimo filiale, tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje LITEXPO rūmuose, rajone vykusiose šventėse ir kituose renginiuose.

Bibliotekų paslaugų, gyventojų mokymų, renginių, akcijų, interneto transliacijų reklamai parengti skelbimai, skrajutės išplatinta bendrojo ugdymo įstaigose, savivaldybėje, Švenčionių Profesinio rengimo centre, Švenčionių rajono Švietimo pagalbos tarnyboje, kultūros įstaigose.

Rajono savivaldybės vadovams ir tarybos nariams renginių reklama siunčiama į el.paštą. Savivaldybės Viešosios bibliotekos 2015 metų veiklos ataskaita pristatyta Švenčionių rajono tarybos posėdyje.

Bibliotekų metų veikloms viešinti buvo pasitelkta Lietuvos radijo laida „Ryto garsai“. Savivaldybės Viešosios bibliotekos narių komanda „Žeimenėlė“ atstovavo biblioteką baigiamojame projekto „Bibliotekos pažangai2“ viktorinoje „Bibliomūšis“ ir kituose žinių konkursuose. Taip pat bibliotekos komanda „Žeimenėlė“ atstovavo vaistažolių rinkimo čempionate, kuris buvo skirtas Švenčionių miesto jubiliejinei šventei.

Vaikų literatūros skyriaus žaisloteka „Boružėlė“ vasaros metu miesto šventėse Švenčionyse ir Švenčionėliuose renginių metu atstovaujant savivaldybės Viešąją biblioteką pristatė vaikų užimtumo erdves „Vaikų kiemelis“.

(Lentelė 11) **Straipsniai**

	Iš viso straipsnių	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
		Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose	Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internet. šaltiniuose
SVB	157	133	-	13	120	24	-	24	-
VB	58	49	-	3	46	9	-	9	-
MF	46	38	-	6	32	8	-	8	-
KF	53	46	-	4	42	7	-	7	-

IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas

Diegimo eiga SVB ir problemos

LIBIS Skaitytojų aptarnavimo posistemę 2016 metais naudojant elektroninį skaitytojo pažymėjimą taikė savivaldybės Viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinis –informacinis skyrius, Vaikų literatūros skyrius, Švenčionėlių ir Pabradės miestų bibliotekos-filialai, Adutiškio, Bačkininkų, Kaltanėnų, Mėžionėlių, Milkuškų, Pašaminės, Reškutėnų, Sarių, Stanislavavo, Svirkių, Šventos, Prienų, Magūnų, Strūnaičio kaimo filialai. Iki 2016m.pabaigos parengiamuosius darbus Skaitytojų aptarnavimo posistemės diegimui atliko Labanoro, Jakelių, Vidutinės kaimo filialai.

Bendras bibliografinių įrašų skaičius LIBIS elektroniniame kataloge nuo 2004m.– 117475, ataskaitiniais 2016 metais įtraukta į el.katalogą- 18644 įrašai, iš jų nauji įrašai-1841.

2. Informacinis fondas: dydis, komplektavimo tematika ir problemos

SVB – 6122 fiz.vnt. (gauta per metus 62 fiz. vnt.)

VB - 2155 fiz. vnt. (25 fiz.vnt.)

MF – 1715 fiz.vnt. (8 fiz.vnt.) .)

KF – 2252 fiz.vnt.(29 fiz.vnt.)

Vidutinis informacinio fondo dydis: MF – 857 fiz.vnt., KF – 132 fiz.vnt.

Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinio-informacinio skyriaus, Vaikų literatūros skyriaus informacinių leidinių fondai gavo daugiausiai naujų leidinių: „Mažosios Lietuvos enciklopedinis žodynas“, Schaefer C. ir kt. „Akvariumo žinynas“, „Visaverčio gyvenimo vadovas“ (sudarytoja I. Ivenkovė), Booth O, Walton J. „Iliustruota Antrojo pasaulinio karo istorija“, A.ir D.Miezelskiai "Pasaulio atlasas", S.Adams "Pasaulio istorijos atlasas", S.Taplin "Dinozaurai ir priešistoriniai

laikai", S.Callery "Moksliekių enciklopedija", G.Gudaitienė "Pirmakščio žmogaus kailyje", R.Dickins "Kompiuteris" ir kt.

Formuojant informacinius fondus bibliotekose svarbu atsižvelgti į vartotojų informacijos paieškos, teminių užklausų turinį ir pan. Labai populiarios pažintinės enciklopedijos, vadovai jauniems skaitytojams-šių literatūrą bibliotekininkai panaudojo žinių viktorinų metu apie Lietuvos istoriją, geografiją, gamtą ir kitais klausimais.

3. Katalogų ir kartotekų sistema

Švenčionių rajono savivaldybės Viešojoje bibliotekoje (LIBIS sistema) pradėta kurti 2004m.

Ataskaitiniais metais į elektroninį katalogą įtraukta naujų įrašų – 18644, iš jų rekataloguotų įrašų-4880.

Elektroninio katalogo kūrimo pradžia-2004m., čia yra 117475 įrašai.

Bibliotekose yra naudojamas kortelinis abėcėlinis katalogas, taip pat kraštotyros ir citatų kartotekos.

Rajono spauda aprašoma ir įrašai eksportuojami į Nacionalinį bibliografijos duomenų banką (NBDB). 2016 metais iš viso sukurta ir išsiųsta 680 analiziniai įrašai, nuo duomenų bazės pradžios 2004m. į NBDB yra sukaupia 20226 įtrauktų įrašų.

2016m. savivaldybės Viešojoje bibliotekoje parengta kraštotyros analizinių aprašų -67.

4. Bibliografinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas

Gauta užklausų:

SVB – 3680 (2015m. – 3736);

VB – 1271 (2015m.-1354);

MF – 1601 (2015m. -1570);

KF – 808 (2015m.- 812).

5. Užklausų gautų elektroniniais kanalais skaičius:

SVB – negauta (2015 m.-17);

VB – negauta (2015 m.- 17);

MF – negauta (2015-negauta);

KF – negauta (2015-negauta).

Atsakytų užklausų:

SVB – 3674 (2015 m.- 3735);

VB – 1271 (2015 m. 1354);

MF – 1601 (2015 m.-1570);

KF – 802 (2015 m.-811).

Užklausoms atsakyti panaudotos nemokamos teisinės duomenų bazės –Teisės aktų registras (TAR), Lietuvos Respublikos Seimo duomenų bazės ir kt. Vartotojai konsultuojant bibliotekininkams ir savarankiškai informacijos paieškai naudojami Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos ir savivaldybės Viešosios bibliotekos elektroniniai katalogais, Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB).

6. Internetas

Rajone bibliotekų turinčių viešą interneto prieigą skaičius yra -21 (savivaldybės Viešojoji biblioteka turi 2 interneto prieigas). Vartotojai internetu naudojami nemokamai, organizuojami kompiuterinio raštingumo, informacijos paieškos mokymai ir konsultacijos vartotojams-individualiai ir grupėms.

Interneto vartotojų skaičius: SVB – 1236; VB – 267; MF- 382; KF – 587.

2016m. bibliotekose pasinaudoti vieša interneto prieiga apsilankė - SVB – 25883 lankytojai, iš jų VB - 10953 lankytojai; miestų filialuose - 8434 lankytojai, kaimų filialuose – 6496 lankytojai.

Visose bibliotekose vieša interneto prieiga buvo panaudota tiesioginėms **internetu transliacijoms** iš Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos mini studijos. Tai puiki galimybė gyventojams suteikti išsamios ir svarbios informacijos, žinių ir atsakymų į svarbius klausimus, transliacijų temos: „Parama asbesto stogams keisti“, „Sveikas gyvenimo būdas- mada ar būtinybė“, „2016 m. žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas“, „Laiškų ir siuntų siuntimas: naujovės ir praktiniai patarimai gyventojams“, „Propagandos pažinimas, informacinio raštingumo svarba“, „Tiesioginių išmokų mokėjimo tvarka ir aktualijos“, „Dažniausiai Lietuvoje girdimi mitai apie Europos sąjungą ir NATO“, „Euro-mitai“, „Norėtum kurti ir plėsti verslą kaime?“, „Tautiškumo ir pilietiškumo santykis Lietuvoje“. Daugelis transliacijų klausytojų galėjo užduoti klausimus ir gauti išsamius atsakymus į daugelį temų.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje atskirose pritaikytose patalpose veikia Informacijos skaitykla, čia veikia vieša interneto prieiga, organizuojami kompiuterinio raštingumo mokymai, konsultacijos, vyksta interneto transliacijos. Švenčionėlių miesto bibliotekoje vieša interneto prieiga turi atskiras pritaikytas patalpas. Pabradės miesto biblioteka (vykstant renovacijai) laikinai veikia „Žeimenos“ gimnazijoje, todėl vieša interneto prieiga yra pagrindinėje vartotojų aptarnavimo vietoje. Kaimo bibliotekose-filialuose interneto prieiga taip pat yra vartotojų aptarnavimo vietose, bibliotekų tinkle įrengta 76 kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams.

7. Elektroninės paslaugos

Seansų skaičius – 19949,

Seansų trukmė – 5925 val. 15 min.,

Nepavykusių seansų skaičius(neigiamų atsakymų/procentas – nebuvo,

Atsisiųstųjų dokumentų (turinių) skaičius (per seansą) – 0,

Atsisiųstųjų įrašų skaičius – 4018,

Virtualių apsilankymų skaičius – 20852,

Paieškų skaičius – 30883,

Interneto seansų skaičius – 19949.

8. Kraštotyros veikla

Tęsiant kraštotyros veiklas bibliotekose buvo siekiama prisidėti prie Švenčionių krašto istorijos, tradicijų, papročių puoselėjimo ir sklaidos visuomenėje. Kasmet bibliotekos išigyja naujai išleistų kraštotyros leidinių, 2016 metais fondai pasipildė -Lapėnienė V. „Mažoji Reškutėnų kronika“ 1d., 2d., „Švenčionių krašto amatai“, Jakštas A. „Laikinumas“, Kazimierėnas G. „Lietuvos istorija tapyboje“, Stanikūnas V. „Lietuvos kaimo trobesiai“, Juškienė F. „Nuo pintinės iki rankinės“, Švenčionėlių Šv. Edvardo parapijos ir Švs. Mergelės Sopulingosios bažnyčios istorija“, „Gyvoji istorija“, Lukša V. „Lapkričio žemuogės“ ir „Vėjų rožė“, Tautavičius A. „Iš archeologo užrašų“, „Anelės Karmonienės dainos“ (kompaktinis diskas), „Švenčionių krašto sutartinės: trys kartos“ (kompaktinis diskas, Mikštaitė – Čičiurkienė R. „Herding culture in Lithuania in the 20th and early 21st century“, Koiro V. „Viazanyje igruški“ ir kt. Per metus bibliotekų fonduose gauta 18 pavadinimų naujos knygos apie krašto istoriją, žmones, įvykius.

Bibliotekų fonduose saugoma ir naudojama daugiau kaip 2976 fiz.vnt. spaudinių apie Švenčionių krašto istoriją, praeities ir dabarties įvykius, žinomus krašto žmones, gamtos paminklus, tradicijas ir pan.

2016m. Švenčionių miestas pažymėjo 530m. jubiliejinę sukaktį. Organizuota miesto šventė, į kraštiečių sueigą „Žodis tėviškei“ šventės metu buvo pakviesti ir atvyko garbūs krašto žmonės žinomi visoje Lietuvoje, kraštiečiai: Dailės akademijos profesorius, dailininkas Giedrius Kazimierėnas, Žemdirbystės instituto direktorius, akademikas Vytautas Ruzgas, mokslų daktaras, astronomas, etno kosmologas Jonas Vaiškūnas, Vilniaus universiteto profesorius, fizikas – lazerininkas Aleksandras Dementjevas, nusipelnęs aplinkosaugininkas, rašytojas, publicistas Šarūnas Laužadis, Lietuvos kino režisierius Antanas Maciulevičius, Lietuvos radijo ir televizijos žurnalistė, laidų vedėja Giedrė Trapikaitė ir kiti. Renginio metu pristatytas švenčioniško fotomenininko Vaido Garlos foto albumas „Švenčionys laiko tėkmėje“. Foto darbų parodą „Lietuvos senoliai“ miesto jubiliejui skyrė kraštietis jaunas fotomenininkas Darius Jakubauskas 2016 metais pelnęs Tarptautinį apdovanojimą.

Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija jubiliejinei miesto sukakčiai organizavo rašinių konkursą „Laiškas išvykusiam kraštiečiui“, šie moksleivių rašiniai -laiškai saugomi

Viešosios bibliotekos kraštotyros fonduose. Savivaldybės Viešosios bibliotekos skaitykloje veikė kraštotyros spaudinių paroda „Tėviškė -viena ir vieną kartą“.

Krašto papročiai ir tradicijos buvo pristatytos savivaldybės Viešojoje bibliotekoje paskaitoje „Ką slepia Užgavėnių kaukės?“, lektorius kraštiečių etnoastronomas Jonas Vaiškūnas. Švenčionių krašto literatai vasaros metu susibūrė į skaitymus netradicinėse erdvėse „Vasaros fontano lyrika“, krašto eiliuotojo neregio Marijono Svirbutavičiaus kūryba pristatyta „, popietės „Poezija sušildo žmogaus sielą“ metu savivaldybės Viešojoje bibliotekoje rengiant kalėdinius susitikimus. Kraštotyros veikloje siekiama pristatyti kuriančių krašto žmonių darbus ir pasiekimus, eksponuotos kraštiečių Jono Vainausko, Vlado Šarėjaus, Edgardo Gvozdo, Sabinos Jusitės foto darbų parodos. Švenčionių kraštas turtingas tautodailininkais, savivaldybės Viešojoje bibliotekoje pristatytos ir veikė parodos: Marijos Andrejevės rankdarbių-dekupažo darbai, tautodailininkės Nijolės Juknienės tapybos darbai, Ninos Golovač rankdarbiai, Edgardo Strakšio „Jaukūs namai“ kūrybiniai darbai. Jaunieji Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokyklos dailininkai eksponavo dailės darbus parodoje „Čia mano žemė“, grafikos darbus parodoje „Gimtinė“, Švenčionių progimnazijos moksleivių etnobūrelio dalyviai pristatė savo darbus parodoje „Pavasario motyvas“.

Parengtos spaudinių parodos iš savivaldybės Viešosios bibliotekos fondų kraštotyros tema: „Kitiems save išdalinau“ (literatui kraštiečiui A. Skyreliui – 80m.), „Tėviškės žaliasis rūbas“, „Vaistažolių paslaptys“ (Rudens šventės erdvėse), „Darni bendruomenė – stipri savivalda“ (krašto bendruomenėms), „Kraštiečių kūryba“, „Laiko tėkmės neištrinti vardai“.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje ataskaitiniais metais buvo fiksuojami miesto bendruomenės žmonių, dalyvavusių Baltijos kelyje, dalyvių prisiminimai „Pasidalink savo istorija apie Baltijos kelią“. Kraštotyros medžiagą rinko ir fiksavo kaimo bibliotekininkai: apie adutiškietį kunigą Benediktą Krištonį, šio krašto antrojo pasaulinio karo partizanus, tremtinius, Stajėtiškio kaimo piliakalnį (Adutiškio fil.), Svirų kaimo bendruomenės veiklas (Svirų fil.). Reškutėnų kaimo filiale papildyti naujais aprašymais darbai: „Žolinės šventės Reškutėnuose (tradicijos, puokštės, žolynai)“, „Užgimę šilelio ošime“ (apie Mildos Sivickienės dailės darbus), Reškutėnų krašto giedoriai“ (apie bendruomenės dalyvius šventėse ir renginiuose). Šioje bibliotekoje pradėtas kaupti video medžiagos archyvas apie Reškutėnų krašto žmonių tarmę, liaudies folkloras ir tautinis kostiumas. Ateityje pagal video medžiagą bus kuriamas virtualus filmas apie Reškutėnų kraštą.

Vidutinės kaimo dainininkės, žinomos visoje Rytų Aukštaitijoje Anelės Bureikaitės-Karmonienės dainų kompaktinis diskas „Anelės Karmonienės dainos“ pristatytas Vidutinės kaimo bibliotekoje renginio metu, veikė kraštotyros leidinių paroda „Tarp praeities ir dabarties“.

Strūnaičio krašto tautodailės tradicijas ir amatų meistrus garsino renginiai ir parodos surengtos Strūnaičio kaimo bibliotekoje: edukacinė popietė su tautodailininke O. Krūminiene „Pasipuošk pats“, edukacinė pamokėlė „Verbos ir margučiai“, tautodailininkų rankdarbių paroda „Ką gali darbščios rankos“, kurioje bibliotekos vaikų klubo „Darbščiosios rankelės“ dalyviai kartu eksponavo savo darbus.

Apie Pašaminės krašto istorinę praeitį rajono laikraščiuose „Žeimenos krantai“ ir „Švenčionių kraštas“ publikavo straipsnius Povilas Šimkavičius: „Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas ir išsaugojimas“, Pašaminėje skambėjo Viljamo Šekspyro kūriniai“, „Linksmi praūžė Vilniuje gyvenančių aukštaičių sueiga“, „Pašaminės pradinės mokyklos mokytojas - priesaikai ištikimas Lietuvos karininkas“ („Švenčionių kraštas“), „Mokytojo Aleksandro Karužos vardas gyvas žmonių širdyse“, „Pašaminės kaimo lietuviškos bibliotekos ištakos“ („Lietuvos aidas“).

Savivaldybės Viešoji biblioteka 2015-2016m. dalyvavo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos projekte „#MŪSŪKRAŠTAS: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“, buvo atliktas tyrimas „Kraštotyros informacijos poreikis bei panaudojimo perspektyvos Alytaus ir Vilniaus panaudojimo perspektyvos“.

Bibliotekų kultūrinis gyvenimas, bendruomenių ir kaimo žmonių veikla yra fiksuojama visose bibliotekose kasmet parengiant aprašymus „Bibliotekos metraštis“.

Vartotojai per metus pateikė ir gavo atsakymus į 159 užklausas kraštotyros tematika: apie Cirkliščio gyvenvietę ir dvarą, Reškutėnus, Labanorą, 19 a. sukilimus Švenčionių krašte, Perkūno kalną, apie kunigus Bronių Laurinavičių ir Nikodemą Švogžlį - Milžiną, Švenčionių žydus, prieškarį Šv. Kalėdų tradicijos Adutiškio, Švenčionių, Pabradės apylinkėse, Švenčionių krašto religiniai pastatus, Švenčionėlius ir jo herbo istoriją. Atsakant į vartotojų užklausas kraštotyros temomis bibliotekų specialistai naudojami sukaupta medžiaga teminiuose aplankuose, kraštotyros kartoteka, spaudinių fondu ir kita kraštotyros medžiaga. Bibliotekos turi sukaupę medžiagą kraštotyros darbams parengimui.

Savivaldybės Viešoji biblioteka ataskaitiniais metais dalyvavo tęstiniame Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos tęstiniame projekte „Vilnijos vartai“- internetinio portalo kūrime. Virtualios informacijos portalui buvo pateikta duomenų apie Švenčionių krašto vietas, daugiausia apie Berniūnų kaimą Kaltanėnų seniūnijoje. 2016 m. pradėjo veikti atnaujinta ir patobulinta kraštotyros informacijos svetainės www.vilnijosvartai.lt versija. Kuriant ir tobulinant svetainę buvo dalyvauta internetinėje apklausoje <http://www.vilnijosvartai.lt/apklausa/>

(Lentelė 12) Kraštotyros veikla

	Kraštotyros fondas (fiz.vnt.)	Kraštotyros įrašų skaičius		Kraštotyros darbų skaičius	
		Iš viso	Parengta 2016m.	Iš viso	Parengta 2016m.
SVB	2976	27231	680	256	12
VB	744	10583	379	59	1
MF	752	4751	166	35	2
KF	1480	11897	135	162	9

V. METODINĖ VEIKLA

2016 metais pagrindiniai metodinės veiklos uždaviniai buvo skirti bibliotekų veiklai skatinant visuomenės skaitymą, Bibliotekų metų aktualijoms ir akcijoms, informacijos ir bibliotekų paslaugų sklaidai, darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos projekto „Bibliotekos pažangai2“ įgyvendinimo veikloms ir kt.

Bibliotekų specialistams organizuoti, seminarai, gamybiniai pasitarimai, mokymai, sutelkta konsultacijų, organizuoti praktiniai užsiėmimai. Teikiant praktinę pagalbą ir konsultuojant bibliotekų specialistus veiklos klausimais į bibliotekas-filialus organizuota 18 išvykų.

Organizaciniams veiklos klausimams aptarti bibliotekų tinklo darbuotojams vyko 3 gamybiniai pasitarimai.

Viešosios bibliotekos specialistai parengė 8 pranešimus atskiroms veiklos sritims efektyvinti –“Bibliotekų metų minėjimo 2016m. veiklos priemonių plano pristatymas” (pranešėja V.Bruvinskienė); “Dokumentų fondo rekatalogavimas LIBIS sistemoje” (pranešėja J.Andraikėnienė), “Kraštotyros svetainės “Vilnijos vartai” pristatymas (pranešėja J.Andraikėnienė), “Bibliotekų veiklos projektų inicijavimas ir įgyvendinimas” (pranešėja V.Bruvinskienė), “Bibliotekų statistika 2016m. sausis-gegužė” (pranešėja L.Tiukša), “Akcijos “Vasara su knyga” veiklų organizavimas bibliotekose” (pranešėja L.Tiukša), “Projekto “Bibliotekos pažangai2” pristatymas” (pranešėja V.Bruvinskienė), “Bibliotekų metai-pokyčiai ir perspektyvos” (pranešėja V.Bruvinskienė).

Organizuoti **mokymai - praktiniai užsiėmimai** filialų specialistams: “Darbas su periodiniais leidiniais, periodinių leidinių įtraukimas į apskaitą”(kaimo filialų specialistams), “Dokumentų fondo rekatalogavimas LIBIS sistemoje (Jakelių, Vidutinės, Labanoro, Magūnų kaimo fil.), “Bibliotekos fondo dokumentų apskaitos organizavimas (kaimo filialų specialistams), “Skaitytojų aptarnavimas LIBIS posistemėje” (miestų ir kaimo filialų specialistai).

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekininkai kvalifikaciją kėlė mokymuose, seminaruose įsisavinant įvairių bibliotekinio darbo procesų įgūdžius ir žinias.

Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos mokymai: “Nenustatytų teisių turėtojų kūriniai: nuo poreikio atsiradimo iki statuso suteikimo“ (dalyvavo Viešosios bibliotekos specialistai J.Politienė, J. Andraikėnienė) ir 1-as išvažiuojamasis seminaras „Biblioteka kurioje norėčiau būti: vaikų balsas“ Švenčionių viešojoje bibliotekoje (dalyvavo Viešosios bibliotekos ir filialų specialistai).

Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje organizuoti mokymai:

“Vilniaus regiono bibliotekos tinkle: internetinių svetainių atnaujinimas, kūrimas ir pristatymas neįgaliesiems“ (dalyvavo VB darbuotojai- A.Poklikajev, L.Tiukša, J.Andraikėnienė, G.Dargytė, Ž.Čaikinienė, L.Strakšienė),

“Skaitymo skatinimas suaugusiems“ (dalyvavo S.Busilienė, Ž.Čaikinienė),

„Dokumentų vertės nustatymas. Propagandinio turinio nustatymas. Šiuolaikinė cenzūra“ (dalyvavo D.Storukienė, L.Untanienė),

“Edukaciniai technologiniai sprendimai bei kompensacinė įranga bibliotekose“ (dalyvavo L.Untanienė, L.Strakšienė),

„Elektroninės paslaugos bibliotekose“ (dalyvavo N.Buiko),

“Mūsų kraštas: Alytaus ir Vilniaus bendruomenių tapatumo ugdymas bibliotekose“ (pagal VAVB vykdomą BP2 projektą, dalyvavo J.Andraikėnienė, J.Politienė),

„Elektroninės informacijos ištekliai ir jų panaudojimas bibliotekose:“ Vilnijos vartai“ svetainės valdymas ir administravimas” (dalyvavo J.Andraikėnienė, J. Politienė).

Aktualu bibliotekų specialistams kelti kvalifikaciją savo rajone, todėl organizuotas seminaras Viešojoje bibliotekoje “Vaikų skaitymo skatinimas” atvykus VAVB Vaikų literatūros skyriaus specialistams, (dalyvavo VB ir filialų specialistai).

Dalyvaujant Vilniaus regiono bibliotekų tarybos veikloje 2016m. dalyvauta išvažiuojamuose posėdžiuose 2 kartus- Švenčionių Viešojoje bibliotekoje (dalyvavo VB specialistai) ir Alytaus Viešojoje bibliotekoje (dalyvavo V.Bruvinskienė ir Ž. Čaikinienė).

Kvalifikaciją darbuotojai kėlė nuotoliniu būdu, tema „Komunikacija socialiniuose tinkluose”, dalyvavo Viešosios bibliotekos ir miestų filialų specialistės L. Tiukša, G.Dargytė, D.Rimošaitytė, Ž.Čaikinienė.

Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje seminare „Internetinio turinio kūrimas teikiant ir kuriant integruotas bibliotekų paslaugas: svetainės „Vilnijos vartai“ pavyzdžiu”, dalyvavo Viešosios bibliotekos specialistės J.Andraikėnienė, J.Politienė.

Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos mokymuose pagal vykdomą projektą „Bibliotekos pažangai- 2“ vyko mokymai:

„Virtuali bendruomenė kuria realias bendruomenes. Socialinių tinklų panaudojimas“ (dalyvavo Viešosios bibliotekos specialistė L. Tiukša),

“Strateginio planavimo sesijos“ (dalyvavo Viešosios bibliotekos specialistės L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė),

„Klientų patirties valdymas veiklos procesuose organizacijoje“ (dalyvavo Viešosios bibliotekos direktorė L.Vilčiauskienė).

Įgyvendinant projektą “Bibliotekos pažangai2” Lietuvos nacionalinėje M.Mažvydo bibliotekoje vyko „Projekto BP2 patirties dalijimosi seminaras“ (dalyvavo L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė, organizavo LNB BP2 grupė). 2016m. gruodžio mėn. baigtas įgyvendinti Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos projektas “Bibliotekos pažangai2”, vyko baigiamoji konferencija (dalyvavo Viešosios bibliotekos specialistės L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė).

“Bibliotekų metų” baigiamoji konferencija vyko Lietuvos nacionalinėje M.Mažvydo bibliotekoje, dalyvavo direktorė L.Vilčiauskienė.

Daugelis bibliotekų specialistų ataskaitiniais metais turėjo galimybę dalyvauti kitų institucijų organizuojuose seminaruose:

“Elektros ir dujų savitarnos svetainės www.manogile.lt pristatymas” (VB ir filialų darbuotojams, organizavo LESTO pagal partnerystę BP2 projekte);

„E-knygų rinka ir bibliotekos“ (dalyvavo L.Vilčiauskienė, organizavo savivaldybių Viešųjų bibliotekų asociacija Anykščiuose).

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro seminaruose “Andragogikos taikymas ugdant pagrindinius gebėjimus” ir “Norvegijos patirties suaugusiųjų švietimo srityje diegimas Lietuvoje”, „Elektroninė mokymosi aplinka“ (pagal Europos sąjungos Erasmus+programą, tikslas-formuoti gebėjimus naudotis elektroninėmis platformomis EPAL, SMIS, AIKOS dalyvavo VB ir filialų specialistai.

“Ateities visuomenės institutas” organizavo seminarą Švenčionyse „Inovacijos kultūros įstaigose”, dalyvavo direktorė L.Vilčiauskienė.

Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija organizavo mokymus Anykščiuose „E-knygų rinka ir bibliotekos”, dalyvavo Viešosios bibliotekos direktorė L.Vilčiauskienė.

Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Švenčionių skyrius vienija 33 bibliotekų specialistus. Organizuojant LBD metinę konferenciją, dalyvavo Viešosios bibliotekos miestų filialų specialistės S.Busilienė ir G.Dargytė.

Atliktas **Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos** tyrimas „Savivaldybių viešųjų bibliotekų mokslinė (tiriamoji) veikla 2010–2015 metais (inicijavo ir koordinuoja Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka), pateikti duomenys pagal Viešosios bibliotekos norminius dokumentus.

Ataskaitiniais metais **projektinė veikla** buvo vykdoma įgyvendinant projektą „Informacinių technologijų centro „Faliukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose“ Viešojoje bibliotekoje ir Pabradės, Švenčionėlių miestuose, organizuojant techninius būrelius ir įsisavinant 3Dspausdinimo įgūdžius yra naujai sukurta bibliotekose paslauga- vaikų užimtumas techniniuose būreliuose. 60 mokymuose ir užsiėmimuose dalyvavusių vaikų įgijo „Solidworks“ programos naudojimo įgūdžius, naudojami trimačiu 3D spausdintuvu. 6 bibliotekininkai ir IT specialistas įsisavino kvalifikacijos kėlimo programą „Vyr. klasių moksleivių techninis ugdymas ir verslumo skatinimas“, turi sertifikatus.

Atliktas projekto poveikio vertinimas-tyrimas: Globos namų ir socialiai remtinų šeimų vaikų mokymosi pažangumo vertinimas, Vaikų bendravimo ir elgsenos pokyčių vertinimas, Projekto veiklų ir partnerysčių vertinimas (vertino projekto partneriai), Bibliotekos veiklų vertinimas (vertino projekto dalyviai).

Pateikta 4 paraiškos Lietuvos kultūros tarybai daliniam finansavimui gauti- skaitymo skatinimo, kultūros edukacijos, vietos bendruomenių bendruomeniškumo sričių projektai.

Pateikta paraiška tarptautiniam projektui „Robotikos laboratorijos-verslumo ir inovacijų skatinimui“ INTEREG fondui su Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešąja biblioteka esant šio projekto partneriais su Gardino (Baltarusija) viešąja biblioteka, dalinai finansuojant projektą veiklos numatyta vykdyti 2017-2019 metais.

Ataskaitiniais metais Viešosios bibliotekos svetainė www.svencioniuvb.lt atnaujinta pagal VAVB projektą „Vilniaus regiono bibliotekos tinkle: internetinių svetainių atnaujinimas, kūrimas ir pristatymas neįgaliesiems“. Tai sudaro galimybę visoms vartotojų grupėms surasti išsamią informaciją apie bibliotekų paslaugas. Nuolat vykdomi svetainės administravimo darbai Viešojoje bibliotekoje.

Toliau buvo vykdomas tęstinis projektas: „**Vilnijos vartai**“, kartu su Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešąja biblioteka (kraštotyros informacijos portalo kūrimas). Atnaujinta svetainė pristatyta Viešosios bibliotekos ir filialų specialistams.

Švenčionėlių miesto bibliotekoje įgyvendinta **Neformalaus švietimo programa** „Smalsuolio kelias į kompiuterijos šalį“, gautos lėšos -588 eur. Programoje dalyvavo 21 moksleivis,

nuo 7 iki 16m. amžiaus. Vaikų užimtumo veikla vyko Informacinių technologijų centro "Faliukas" nuotolinių mokymų klasėje šioje bibliotekoje.

VI. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS

Ataskaitiniais metais savivaldybės Viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai dalyvavo Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos tyrime "Viešųjų bibliotekų apklausa apie LNB teikiamą metodinę pagalbą", tyrimo tikslas- sužinoti kaip viešųjų bibliotekų darbuotojai vertina LNB teikiamą metodinę pagalbą, sukuriamus produktus, įgyvendinamus projektus. Buvo taikomas tyrimo metodas-kiekybinė internetinė apklausa, klausimynas apėmė daugelį veiklos sričių-organizuojamus mokymus, virtualias parodas, konsultacijas, metodinę medžiagą ir pagalbą, inicijuojamus ir įgyvendinamus projektus.

2015 m. Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centras vykdė tyrimą „Rajonų savivaldybių viešųjų bibliotekų kraštotyros darbo būklė ir perspektyvos“. 2016m. buvo atliktas tyrimo 2etapas. „Kraštotyros informacija ir sklaida“ (tikslas išsiaiškinti kaip tvarkomos kraštotyros bibliografinės duomenų bazės, kiek taikomos naujos technologijos, kaip organizuojama kraštotyros informacijos sklaida).

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka atlieko tyrimą „Elektroninės paslaugos Alytaus ir Vilniaus apskričių savivaldybių viešosiose bibliotekose“, buvo atsakyta į klausimus, pateiktus anketoje, tyrimo tikslas- ieškoti palankių sprendimų plėtojant elektronines paslaugas ir gerinant jų kokybę.

VII. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius:

SVB - 47, VB –22, MF -9, KF -16.

Iš jų profesionalių bibliotekininkų:

SVB - 40, VB – 16, MF -8, KF -16.

profesionalių bibliotekininkų, dirbančių nevisą darbo dieną:

SVB - 8, VB - nėra, MF -2, KF -6.

2. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas: SVB, VB, MF, KF (proc. ir skaičiais)

Aukštasis-SVB 14 (34%), VB-6 (38%), MF-6 (75%), KF-2 (12%).

Aukštesnysis - SVB -20 (49%), VB-9 (56%), MF-2 (25%), KF-9 (56%)

Kitas SVB -7 (15%), VB- 1(6%), MF- nėra, KF-6 (35%).

3.Darbuotojų kaitos problemos. Ataskaitiniais metais darbuotojai SVB nesikeitė.

4. Darbuotojų kėlusią kvalifikaciją už bibliotekos ribų skaičius per metus – 38 (2015m.-37).

5. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai:

Vartotojų ir lankytojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB–172; VB – 90; MF – 324; KF – 168.

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys vartotojus bibliotekininkai):

SVB–202; VB – 159; MF – 324; KF – 168.

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB – 2925; VB – 2381; MF – 5003; KF – 2288.

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):

SVB – 3442; VB – 4233; MF – 5003; KF – 2288.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: SVB – 5049 fiz.vnt., VB – 2817 fiz.vnt., MF – 10988 fiz.vnt, KF – 4058 fiz.vnt.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):

SVB – 5941 fiz.vnt., VB – 5009 fiz.vnt., MF – 10988 fiz.vnt, KF – 4058 fiz.vnt.

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

1.Patalpų būklė

Avarinės patalpos. 2016 metais avarinės būklės patalpose esančių bibliotekų nebuvo.

Remontuotinos patalpos. Tęsiami 2015 metais pradėti patalpų renovacijos darbai Pabradės miesto bibliotekoje-filiale, biblioteka laikinai veikia Pabradės „Žeimenos“ gimnazijoje. 2016m. pradėti Švenčionėlių miesto bibliotekos pastato išorės renovacijos darbai.

Kapitalinis patalpų remontas reikalingas Bačkininkų, Strūnaičio, Stanislavavo, Jakelių, Labanoro kaimo bibliotekose-filialuose. Būtina atlikti einamuosius remonto darbus - Kaltanėnų, Pašaminės, Miežionėlių filialuose.

Per metus atlikta remontų. 2016 metais bibliotekose remontų neatlikta.

Savivaldybės Viešoji biblioteka, 2015m. pabaigoje užbaigus renovacijos darbus pradėjo veikti atnaujintose patalpose, pagerėjo darbo sąlygos darbuotojams, pritaikytos erdvės vartotojų aptarnavimui.

Rajone visos bibliotekos yra šildomos, 89% kaimo bibliotekų yra telefonizuotos, 20 rajone veikiančių bibliotekų mieste ir kaime turi viešą interneto prieigą.

(Lentelė 13) Patalpų būklė

	Avarinės patalpos	Remontuotinos patalpos	Per metus atlikta remontų
SVB	nėra	4	3
VB	nėra	-	1
MF	nėra		-
KF	nėra	4	2

1. Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

Kompiuterių skaičius: SVB – 116, VB – 40, MF – 26, KF – 50.

Dauginimo priemonių skaičius: SVB-23, VB-2, MF-4, KF-17.

2. Bendras bibliotekų patalpų plotas kv.m. – 2382 kv.m.

Iš jų: **naudingas plotas** bibliotekos funkcijoms atlikti – **1902 kv.m.**

3. Lentynų apskaita

Viso fondo lentynų metrų skaičius - 4240 m.

Atviro fondo lentynų metrų skaičius - 4105 m.

(Lentelė 14) Kompiuterinės ir dauginimo priemonės

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Dauginimo aparatai vartotojams
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	
SVB	116	74	42	23
VB	40	22	18 ok	2
MF	26	19	7	4
KF	50	33	17	17

IX. FINANSAVIMAS**1. Paprastosios išlaidos**

- Darbo užmokesčiui //237733,00 eur
- Dokumentams įsigyti //28397,00 eur
- Knygoms //19584,00 eur
- Periodikai // 8813,00eur
- Kitiems dokumentams- nebuvo, ne
- Statyboms pastatams – nebuvo, ne
- Automatizacijai //4000,00 eur
- Kitos išlaidos //106207,00 eur

2. Pajamos ir finansavimas

- Biudžeto lėšos – 376340,00 eur
 - Iš LR kultūros ministerijos – 19584,00 eur
 - Iš savivaldybės: iš viso – 350336,00 eur, knygomis - nebuvo, periodikai–8813 eur,
- Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 1098,00 eur,
- Fizinių ir juridinių asmenų parama – 471,00 eur,
- Programų, projektų lėšos – 24435,00 eur.

X. IŠVADOS

1. Pasiekimai

2016m. savivaldybės Viešajai bibliotekai pažymint Bibliotekų metus ir pradėjus veikti atnaujintose patalpose po renovacijos, atsirado daugiau galimybių pasiūlyti bendruomenės žmonėms įdomių renginių, susitikimų su žurnalistais, politikais, knygų autoriais. Geresnės darbo sąlygos darbuotojams ir lankytojams panaudotos efektyvesniam bibliotekų paslaugų tenkinimui, sukurtos atskiros erdvės naudotis vieša interneto prieiga, lankyti renginius, nuolat eksponuojamas parodas.

Sėkmingai įgyvendintas „Bibliotekos pažangai2“ projektas, kurio veiklos buvo vykdomos 2014-2016 metais. Šio projekto veiklos sudarė sąlygas naujam bibliotekų pažangos etapui- naujų paslaugų bendruomenei sukūrimą ir naudojimą. Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje buvo vykdomas projektas „Informacinių technologijų centro „Faiiukas“ įkūrimas ir veikla bibliotekose“, Vaikų literatūros skyriuje įrengta mokymų klasė - informacinių technologijų centras „Faiiukas“, čia yra 10 kompiuterizuotų darbo vietų vaikų mokymams dirbti su „Solidworks“ programa, kompiuteris serveris, trimatis 3D spausdintuvas. Nuotolinio mokymo klasės-padaliniai įkurti Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekose. Projekto metu sukurti produktai -3 mokymų klasės ir įdiegta 3D projektavimo programa „Solidworks“ naudojama vaikų užimtumo ir neformaliojo švietimo veikloms vykdyti. Bibliotekose sukurta nauja paslauga-užsiėmimai vaikams techniniuose būreliuose įsisavinant 3D modeliavimo programą ir ugdant inžinierinius įgūdžius. Į šio projekto veiklas buvo įtraukti savanoriai-jaunimas. Projekto vykdymo laikotarpiu bibliotekų specialistai kėlė kvalifikaciją Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos mokymuose, išklause mokymuose aktualias projektų inicijavimo, valdymo, bendruomenės poreikių tyrimo, projekto poveikio vertinimo ir kitomis temomis.

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekų fondai papildyti nauja literatūra vartotojų skaitymo, mokymosi poreikiams tenkinti. Panaudojus Kultūros ministerijos skirtas lėšas naujų knygų įsigijimui 19584,00 eur ir rajono savivaldybės biudžeto lėšas 8813,00 eur spaudos prenumeratai bibliotekos turėjo galimybę atnaujinti fondus, pristatyti įdomiausias knygas lankytojams. Dalis spaudinių bibliotekose gauta iš paramos teikėjų- Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas teikė paramą periodiniais leidiniais, leidyklos „Alma littera“, „Žara“, „Vaga“ dovanojo populiarių knygų. Kasmet vykstanti akcija „Knygų Kalėdos“ skatino visuomenę paremti bibliotekas naujomis knygomis.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje suburtas knygos mylėtojų - skaitytojų klubas „Literatūros paukštė“, čia diskutuojama apie skaitymą, knygas, vyksta literatūriniai susitikimai.

Kaimo bibliotekos-filialai gyventojams teikė bibliotekinio aptarnavimo paslaugas- mokymai ir konsultacijos, interneto transliacijos viešo interneto prieigos vietose, renginiai bibliotekose. Kadangi kaimo vietovėse yra kaimų ir gyvenviečių nutolusių nuo bibliotekų didesniais atstumais, bibliotekininkai aptarnavo skaitytojus nestacionariu būdu-atvykstant su knygomis, žurnalais į namus. Reškutėnų kaimo biblioteka-filialas įsikūręs bendrame pastate su Tradicinių amatų centru, nuolat bendradarbiaujama vykdant bendras edukacines veiklas. Tradiciniame rajono renginyje „Rudens kermošius“ šis filialas pristatė edukacinius užsiėmimus vaikams- šiaudelių vėrimo technika sukuriant „sodus“, etninius elementus.

Atnaujinta savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainė www.svencioniuvb.lt pagal Vilniaus apskrities A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektą „Vilniaus regiono bibliotekos tinkle: internetinių svetainių atnaujinimas, kūrimas ir pristatymas neįgaliesiems“. Per metus svetainė aplankyta 20852 kartų, tai galimybė visoms vartotojų grupėms surasti išsamią informaciją apie bibliotekų paslaugas, susipažinti su nauja literatūra, naudotis renginių kalendoriumi.

2016 metais savivaldybės Viešoji biblioteka buvo Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narė ir vykdė bendras veiklas. Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Švenčionių skyrius pasipildė naujais nariais, buvo vykdomos bendros akcijos, organizuojami Nacionalinės bibliotekų savaitės renginiai. Vyko veikla dalyvaujant Vilniaus regiono bibliotekų taryboje, savivaldybės Viešosios bibliotekos atstovai dalyvavo organizuotuose posėdžiuose-Švenčionių ir Alytaus rajono viešosiose bibliotekose, aptarti veiklos klausimai.

Ataskaitiniais metais gerėjo bibliotekų materialinė bazė-atnaujinta kompiuterinė įranga, įsigyta 12 stacionarių kompiuterių. Kokybiškoms bibliotekų paslaugoms teikti įsigyta spalvotas spausdintuvas, kopijavimo aparatas. Savivaldybės Viešoji biblioteka aprūpinta naujais baldais vartotojams ir darbuotojams darbo vietose.

Už veiklos pasiekimus 2016m. savivaldybės Viešoji biblioteka įvertinta padėkomis: „Už reikšmingas iniciatyvas, modernizuojant rajono bibliotekas“ (LR Kultūros ministerija) ir „Už bendruomenei reikšmingų kokybiškų paslaugų kūrimą“ (Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, „Bibliotekos pažangai2 projektas“).

2. Trūkumai

Nors ataskaitiniais metais buvo siekiama atnaujinti kompiuterių tinklą, tačiau labai trūksta kaimo bibliotekose naujos kompiuterinės įrangos. Todėl atsiranda techninių kliūčių teikiant elektronines bibliotekų paslaugas vartotojams

Miestų bibliotekose sudėtinga judėjimo negalią turintiems žmonėms pasiekti bibliotekų erdves, nes nėra įrengti specialūs takeliai.

Vaikų ir jaunimo užimtumui trūksta priemonių veikloms vykdyti, bibliotekose reikia sukurti pritaikytas laisvalaikio, poilsiui ir bendravimui erdves.

3. Problemos

Šalies gyventojų migracija į užsienio šalis turi įtakos bibliotekų veikloms. Keičiantis visuomenei bibliotekoms labai svarbu ieškoti būdų kaip pritraukti naujų lankytojų, bibliotekų paslaugas pritaikyti prie besikeičiančių bendruomenės skaitymo, kompiuterinio raštingumo įgūdžių, saviraiškos poreikių. Kaimo vietovėse gyventojai turi įveikti didelius atstumus pasiekdami bibliotekas, todėl nestacionarinis gyventojų aptarnavimas yra vienintelė galimybė suteikti bibliotekines paslaugas kaimo gyventojams.

Direktorė

Leonarda Vilčiauskienė

Ataskaitą parengė:
Violeta Bruvinskienė,
Švenčionių rajono savivaldybės
Viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja,
(8 387) 52 117, el.p.metodinis@svencioniuvb.lt